

Plán péče

o

**přírodní památku
ŽELEZNIČNÍ ZÁŘEZ**

**na období
2024-2033**

Obsah

1. Základní údaje o zvláště chráněném území.....	3
1.1 Základní identifikační údaje	3
1.2 Údaje o lokalizaci území v rámci územně správního členění ČR.....	3
1.3 Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí	3
1.4 Výměra území a jeho ochranného pásma	3
1.5 Překryv území s jiným typem ochrany.....	4
1.6 Kategorie IUCN.....	4
1.7 Předmět ochrany ZCHÚ.....	4
1.7.1 Předmět ochrany ZCHÚ podle zřizovacího předpisu.....	4
1.7.2 Předmět ochrany – současný stav.....	4
1.8 Cíl ochrany.....	5
2. Rozbor stavu zvláště chráněného území s ohledem na předmět ochrany	6
2.1 Popis území a charakteristika jeho přírodních poměrů	6
2.1.1 Stručný popis území a jeho přírodních poměrů.....	6
2.1.2 Přehled zvláště chráněných a významných ohrožených druhů rostlin a živočichů	6
2.1.3 Výčet a popis významných přirozených disturbančních činitelů působících v území v minulosti a současnosti	6
2.2 Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti a současnosti	7
2.3 Související plánovací dokumenty, správní akty a opatření obecné povahy	8
2.4 Současný stav zvláště chráněného území a přehled dílčích ploch.....	8
2.4.1 Základní údaje o útvarech neživé přírody	8
2.4.2 Základní údaje o plochách mimo lesní pozemky	8
2.5 Souhrnné zhodnocení stavu předmětů ochrany, výsledků předchozí péče, dosavadních ochrannářských zásahů do území a závěry pro další postup.....	9
2.6 Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize	9
3. Plán zásahů a opatření.....	10
3.1 Výčet, popis a lokalizace navrhovaných zásahů a opatření v ZCHÚ	10
3.1.1 Rámcové zásady péče o ekosystémy a jejich složky nebo zásady jejich jiného využívání	10
3.1.2 Podrobný výčet navrhovaných zásahů a činností v území	11
3.2 Zásady hospodářského nebo jiného využívání ochranného pásma včetně návrhu zásahů a přehledu činností	12
3.3 Zaměření a vyznačení území v terénu	12
3.4 Návrhy potřebných administrativně-správních opatření v území	12
3.5 Návrhy na regulaci rekreačního a sportovního využívání území veřejností.....	13
3.6 Návrhy na vzdělávací a osvětové využití území.....	13
3.7 Návrhy na průzkum či výzkum a monitoring předmětu ochrany území	13
4. Závěrečné údaje	14
4.1 Předpokládané orientační náklady hrazené orgánem ochrany přírody podle jednotlivých zásahů (druhů činností)	14
4.2 Použité podklady a zdroje informací.....	14
4.3 Seznam používaných zkratk.....	14
4.4 Podklady pro plán péče zpracoval.....	15
5. Přílohy	16

1. Základní údaje o zvláště chráněném území

1.1 Základní identifikační údaje

evidenční číslo:	1106
kategorie ochrany:	přírodní památka
název území:	Železniční zářez
druh právního předpisu, kterým bylo území vyhlášeno:	vyhláška
orgán, který předpis vydal:	Národní výbor hl. m. Prahy
číslo předpisu:	5/1988
datum platnosti předpisu:	4.7.1988
datum účinnosti předpisu:	1.9.1988

1.2 Údaje o lokalizaci území v rámci územně správního členění ČR

kraj:	Hl.m. Praha
okres:	Hl.m. Praha
obec s rozšířenou působností:	Praha
obec s pověřeným obecním úřadem:	Praha
obec:	Praha
katastrální území:	Hlubočepy

Příloha:

M1 – Orientační mapa s vyznačením území

1.3 Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí

Zvláště chráněné území:

Katastrální území: (728837 Hlubočepy)

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Výměra parcely celková podle KN (m ²)	Výměra parcely v ZCHÚ (m ²)*
204		ostatní plocha	jiná plocha	1619	1619
1619		ostatní plocha	ostatní komunikace	110	110
1758/3		ostatní plocha	dráha	10058	2338
1758/5		ostatní plocha	dráha	69	69
1758/6		ostatní plocha	dráha	405	405
Celkem					5541

Ochranné pásmo:

Ochranné pásmo není vyhlášené, je jím tedy dle § 37 zákona č. 114/1992 Sb. pás do vzdálenosti 50 m od hranice ZCHÚ.

Příloha:

M2 – Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma

1.4 Výměra území a jeho ochranného pásma

Druh pozemku	ZCHÚ plocha v ha	Vyhlášené OP plocha v ha	Způsob využití pozemku	ZCHÚ plocha v ha
--------------	---------------------	-----------------------------	---------------------------	---------------------

lesní pozemky				
vodní plochy			zamokřená plocha	
			rybník nebo nádrž	
			vodní tok	
trvalé travní porosty				
orná půda				
ostatní zemědělské pozemky				
ostatní plochy	0,5541			
zastavěné plochy a nádvoří			neplodná půda	
plocha celkem	0,5541	2,5946	ostatní způsoby využití	0,5541

1.5 Překryv území s jiným typem ochrany

národní park: --
chráněná krajinná oblast (včetně zóny): --
překryv s jiným typem ochrany: --
mezinárodní statut ochrany: --

Natura 2000

ptačí oblast: --
evropsky významná lokalita: --

1.6 Kategorie IUCN

III - přírodní památka nebo prvek

1.7 Předmět ochrany ZCHÚ

1.7.1 Předmět ochrany ZCHÚ podle zřizovacího předpisu

Opěrný geologický profil mezi chotečským a srbským souvrstvím devonu, klasické naleziště flóry a fauny J. Barranda.

1.7.2 Předmět ochrany – současný stav

A. ekosystémy

Nejsou předmětem ochrany

B. druhy

Nejsou předmětem ochrany

C. útvary neživé přírody

útvár	geologická charakteristika	popis útvaru	kód předmětu ochrany*
Profil hranice mezi chotečskými vápenci (eifel) a srbskými břidlicemi (givet). Jedno z klasických paleontologických nalezišť.	Souvrství středního devonu - vápence chotečského souvrství (eifel, střední devon) a srbských břidlic s polohami pískovců (givet, střední devon).	Umělý zářez vzniklý v souvislosti s vybudováním železniční trati Smíchov-Rudná.	a

1.8 Cíl ochrany

A. ekosystémy

Nejsou předmětem ochrany

B. druhy

Nejsou předmětem ochrany

C. útvary neživé přírody

útvár	cíl ochrany	indikátory cílového stavu
Profil hranice mezi chotečskými vápenci (eifel) a srbskými břidlicemi (givet). Jedno z klasických paleontologických nalezišť.	Zachování ukázky hranice mezi chotečskými vápenci (eifel) a srbskými břidlicemi (givet). Zachování paleontologického naleziště.	Zářezy bez náletů dřevin a nánosů sutě. Paleontologická naleziště bez poškození sběratelskou činností.

2. Rozbor stavu zvláště chráněného území s ohledem na předmět ochrany

2.1 Popis území a charakteristika jeho přírodních poměrů

2.1.1 Stručný popis území a jeho přírodních poměrů

Relativně malá lokalita ležící na levém břehu Vltavy v Hlubočepích poblíž křížení železničních tratí z Prahy do Berouna a z Prahy do Hostovic.

Geologický profil, který je předmětem ochrany, tu byl odkryt v druhé polovině 19. století při výstavbě železniční trati do Berouna. Vlastní MZCHÚ je tvořeno východně ukloněným svahem, který je přetnut zářezem s železniční tratí (s maximální hloubkou cca 15m) který přírodní památku dělí přibližně na poloviny.

Vlastní svahy zářezu jsou prakticky bez dřevinné vegetace, v nejvyšší části jsou vyvinuté stepní trávníky, na jihu a východě pak nálety dřevin většinou stromového charakteru.

Nadmořská výška území je od 200 do 230m a spadá do teplé (T2) klimatické oblasti. Z hlediska fytogeografického se jedná o Český kras, z hlediska geomorfologického o Pražskou plošinu.

2.1.2 Přehled zvláště chráněných a významných ohrožených druhů rostlin a živočichů

druh	kategorie podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.	stupeň ohrožení*	popis biotopu druhu v ZCHÚ a aktuální početnost nebo vitalita populace, další poznámky
<i>Erysimum crepidifolium</i> trýzel škardolistý		NT	Roztroušeně na skalních stepích a výchozech (Vlastní data 2023)
<i>Medicago minima</i> tolice nejmenší		NT	roztroušeně až hojně na skalních stepích a výchozech (Vlastní data 2023)
<i>Saxifraga tridactylites</i> lomikámen trojprstý		NT	roztroušeně na skalních stepích a výchozech (Vlastní data 2023)
<i>Silene nemoralis</i> silenka hajní		EN	roztroušeně na skalních stepích a výchozech (Vlastní data 2023)
<i>Torilis arvensis</i> tořice rolní		EN	Dva jedinci na okraji lesního porostu na J PP (Vlastní data 2023)
<i>Scolitantides orion</i> modrásek rozhodníkový		VU	NDOP 2022. Druh recentně nepotvrzen.
<i>Oxythyrea funesta</i> zlatohlávek tmavý	O		NDOP 2020. V posledních letech šířící se druh, recentně nepotvrzen.
<i>Dryocopus martius</i> datel černý		Natura 2000	NDOP 2018. Recentně nepotvrzen, lokalita je pro druh vhodná pouze okrajově.

* dle aktuálních červených seznamů ČR

2.1.3 Výčet a popis významných přirozených disturbančních činitelů působících v území v minulosti a současnosti

a) abiotické disturbanční činitele

S ohledem na předmět ochrany, tvořený prakticky kolmými stěnami umělého zářezu, dochází k erozi odkrytých vrstev.

b) biotické disturbanční činitele

Potencionálně mohou na předmět ochrany disturbančně působit kořeny náletových dřevin. V současné době jsou ale stěny zářezu holé, pouze na západní části je několik menších stromků. Tento jev je proto v současné době zanedbatelný.

2.2 Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti a současnosti

a) ochrana přírody

Území je chráněno od roku 1988. V současné době lze stav předmětu ochrany hodnotit kladně. Zářez podél železniční tratě je prakticky bez dřevinné vegetace a je volně přístupný. Vhodná péče je zavedena i na fragmentech stepních trávníků, výrazně pozitivní dopad měly provedené disturbance, které vedly ke zvýšení diverzity teplomilných až xerothermních dvouděložných druhů rostlin. Postupně dochází k vyřezávání dřevin.

Problematický je výskyt *Robinia pseudoacacia* v jižní části, který je nutné eliminovat. Stejně tak je žádoucí pokračovat v redukci náletových dřevin na okrajích MZCHÚ, zejména v jižní části.

b) lesní hospodářství

Na lokalitě nejsou lesní pozemky.

c) zemědělské hospodaření

Na lokalitě nejsou zemědělské pozemky.

d) rybníkářství

Na lokalitě nejsou rybníky či jiné vodní plochy.

e) myslivost

Území není součástí honitby.

f) rybářství

Na lokalitě nejsou vodní plochy, území není součástí rybářského revíru.

g) rekreace a sport

Lokalitou prochází zelená turistická značka. Mimo to je území častým cílem procházek místních obyvatel. Rekreční aktivity a turismus ale v současné době nepředstavují ve vztahu k předmětu ochrany ani k biologickým hodnotám negativní faktor. Naopak příležitostný sešlap v rámci trávníků lze hodnotit z ochrannářského hlediska kladně.

h) těžba nerostných surovin

Na lokalitě se netěží nerostné suroviny, nenachází se zde žádná výhradní ložiska nerostných surovin, chráněná ložisková území, prognózní zdroj, ani není stanoven dobývací prostor.

i) jiné způsoby využívání

Lokalitou prochází železniční trať z Prahy do Berouna. Předmět ochrany vznikl v souvislosti s její stavbou v druhé polovině 19. století. Vlastní násep je bez vegetace, je pravděpodobné, že dochází k aplikaci herbicidu. Vegetace na stěnách zářezu nenese známky zasažení biocidem, nicméně by bylo vhodné chemický způsob nahradit mechanickým, což příslušná legislativa (viz kap. 2.3) umožňuje.

2.3 Související plánovací dokumenty, správní akty a opatření obecné povahy

Územím prochází nadregionální koridor Údolí Vltavy-Štěchovice. Území je součástí Národního geoparku Barrandien.

Územím prochází železnice. MZCHÚ spadá dle zákona č. 266/1994 Sb. do ochranného pásma dráhy, které je 60m d osy krajní koleje.

Provozování železnice také podléhá pravidelné kontrole dle Zákona č. 266/1994 Sb. o dráhách a souvisejících předpisů, od jejichž výsledku se odvíjí údržba železničního spodku a svršku.

Součástí pravidelné péče je také např. eliminace náletů, ta je realizována v souladu se směrnicí SŽDC SŽ SM 079 schválenou 22.zářím 2022 s č.j. 62304/2022 SŽ-GŘ-O15 a která udává možnost v rámci MZCHÚ používat místo herbicidů například jejich mechanické odstraňování.

2.4 Současný stav zvláště chráněného území a přehled dílčích ploch

2.4.1 Základní údaje o útvarech neživé přírody

Vlastní profil byl odkrytý při výstavbě železniční tratě. Jedná se o cca 8-10 m široký zářez o délce přibližně 100m, maximálně 15m hluboký, přičemž přibližně 50m je délky zářezu je přístupné (nezazemněné).

Profil demonstruje ukázkou hranic mezi chotečskými vápenci (eifel, střední devon) a srbskými břidlicemi (givet, střední devon). Nejlépe je odkryt v západní stěně.

Zářez ukazuje nejvyšší polohy chotečských vápenců reprezentované vrstevnatými, většinou zrnitými vápenci s radiolary (rohovci). Následuje úplný sled kačácké vrstvy srbského souvrství tvořené vrstvy rohovců a břidličnatých rohovců postupně přecházejících do černohnědých a šedohnědých břidlic. Svrchní partie ukazují spodní polohy roblínských vrstev (v rámci srbského souvrství) v typickém vývoji prachovců s vložkami pískovců.

V rámci všech jednotek jsou doloženy ukázky vzácné makrofauny, především tentakulitů. V kačáckých vrstvách jsou nalézány goniatity, neurčitelné zbytky deformovaných mlžů, nautiloidy, ale i první zbytky suchozemské flóry. Fauna v rámci roblínských vrstev je podobná, vyskytuje se zde trilobit *Aulacopleura inexpectata*, goniatiti, gastropodi, mlži, tentakuliti a hyolit *Orthotheca ultima*. Zbytky suchozemské flóry jsou hojnější.

Přílohy:

T2 - Popis dílčích ploch a objektů mimo lesní pozemky a výčet plánovaných zásahů v nich

M3 - Mapa dílčích ploch a objektů

2.4.2 Základní údaje o plochách mimo lesní pozemky

Jádrem lokality je železniční zářez, na jehož svazích nalezneme suchomilné až xerothermní druhy typické pro společenstva skal a drovin – např. *Asplenium trichomanes*, *Sedum album*, *S. sexangulare*, *Saxifraga tridactylites*, *Thymus pannonicus*. Dřevinné nálety jsou zastoupeny minimálně. Na obou stranách od zářezu se vyskytují převážně o úzkolisté suché trávníky s dominantní *Festuca valesiaca*, směrem k zářezu je více zastoupena bazofilní vegetace efemér a sukulentů. V trávnících nalezneme druhy, jako je *Asperula cynanchica*, *Asplenium trichomanes*, *Centaurea stoebe*, *Dianthus carthusianorum*, *Eryngium campestre*, *Erysimum crepidifolium*, *Festuca valesiaca*, *Medicago falcata*, *Medicago minima*, *Salvia pratensis*, *Scabiosa ochroleuca*, *Sedum album*, *S. sexangulare*, *Silene nemoralis*. Nálety dřevin jsou v těchto biotopech minimální.

V jihozápadním a severním okraji MZCHÚ jsou porosty náletových dřevin keřového až stromového vzrůstu. Na ploše jsou zastoupeny *Acer campestre*, *A. platanoides*, *Fraxinus excelsior*, *Sambucus nigra*, *Rosa spp.*, *Ligustrum vulgare*. Šíří se zde i *Robinia pseudoacacia*.

Na východním okraji území jsou porosty lesního charakteru s dominantním *Fraxinus excelsior*.

Přílohy:

T2 - Popis dílčích ploch a objektů mimo lesní pozemky a výčet plánovaných zásahů v nich

M3 - Mapa dílčích ploch a objektů

2.5 Souhrnné zhodnocení stavu předmětů ochrany, výsledků předchozí péče, dosavadních ochrannářských zásahů do území a závěry pro další postup

A. ekosystémy

nejsou zastoupeny

B. druhy

nejsou zastoupeny

C. útvary neživé přírody

útvary neživé přírody:	Profil hranice mezi chotečskými vápenci (eifel) a srbskými břidlicemi (givet). Jedno z klasických paleontologických nalezišť.	
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje útvaru neživé přírody ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům	
Zářezy bez dřevinné vegetace. Paleontologické naleziště bez antropogenního poškození.	V současné době jsou zářezy podél železnice prakticky bez dřevinné vegetace, pouze na zářez západně od trati je několik menších náletových dřevin. Lokalita není poškozena sběrem fosilií.	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	setrvalý

2.6 Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize

Prioritním zájmem je zachování geologické a paleontologické lokality. Navržené zásahy spočívají především v redukci náletových dřevin. Dopady uvedených činností jsou ale prospěšné i pro biologicky a ochrannářsky cennější druhy, které se zde vyskytují nebo by se zde mohly vyskytovat.

Potenciálně problematická může být redukce dřevin, nicméně obdobných křovinatých až lesních stanovišť je v okolí dostatek. Obnova výhrevných až xerothermních trávníků včetně podpory druhů bezobratlých vázaných na tato stanoviště je přednější.

3. Plán zásahů a opatření

3.1 Výčet, popis a lokalizace navrhovaných zásahů a opatření v ZCHÚ

3.1.1 Rámcové zásady péče o ekosystémy a jejich složky nebo zásady jejich jiného využívání

a) péče o ekosystémy mimo lesní pozemky

Rámcová směrnice péče o ekosystémy mimo lesní pozemky

Ekosystém	Skalní zářezy, stepi, křoviny a porosty lesního charakteru
Typ managementu	Vyřezání náletových dřevin, akátu a výmladků
Vhodný interval	Jednorázové vyřezání, následná pravidelná (co 1-3 roky) kontrola a eliminace výmladků
Minimální interval	Vyřezání jednorázové, redukce výmladků co tři roky
Prac. nástroj / hosp. zvíře	Křovinořez, motorová pila
Kalendář pro management	Vyřezání křovin a stromů realizovat během VIII.-II. U akátu aplikace herbicidu ve vegetační sezóně (VI.-VIII.). Vyřezání odumřelých stromů kdykoliv během roku. Redukce výmladků ve vegetační sezóně.
Upřesňující podmínky	Akát před vyřezáním nejprve usmrtit. Větší rostliny nejdříve injektovat herbicidem a teprve po odumření rostlin provést jejich odstranění. Pokud je to možné ponechat stojící strom do příští vegetační sezóny a v případě potřeb injektáž opakovat. U mladších rostlin aplikovat herbicid na list a vyčkat odumření Vyřezanou biomasu odstranit mimo MZCHÚ, pařízky je dle termínu vyřezání možné ošetřit herbicidem.

Ekosystém	Stepi, místa s vyřezanými křovinami a stromy
Typ managementu	pastva ovčí/ variantně seč
Vhodný interval	každoročně
Minimální interval	každoročně
Prac. nástroj / hosp. zvíře	ovce/křovinořez, lehká mechanizace
Kalendář pro management	Pastva cca 30-50ks po dobu 1-2 týdnů. Délka pastvy a počet zvířat je orientační – je nutné/vhodné jej upravit dle stavu lokality a srážkového úhrnu v daném roce – cílem je dosáhnout úplného vypasení. Meziročně střídat pastvu jarní a na konci léta. <i>Pozn.: Vhodnější, ale finančně náročnější, je méně intenzivní pastva po delší dobu, pokud by byla možnost realizovat tuto formu.</i> Seč 2x ročně posekat ½ plochy formou mozaiky či pásové seče. U vybraných částí (viz Příloha tabulka T2) 1-2 celoplošné seče.
Upřesňující podmínky	U seče: Posekanou travu nechat ideálně zavadnou (umožnit bezobratlým biomasu opustit), lépe nechat uschnout (vegetace

	je nízká, měla by uschnout i bez obracení) s cílem podpořit vysemenění rostlin. Biomasu následně odstranit mimo MZCHÚ.
--	--

Ekosystém	Stepi, místa s vyřezanými křovinami a stromy
Typ managementu	Řízené vypalování
Vhodný interval	1-3x během platnosti plánu péče
Minimální interval	1x během platnosti plánu péče
Prac. nástroj / hosp. zvíře	ruční mechanizace, dozor HSZ
Kalendář pro management	V pozdně zimních nebo brzo jarních měsících (XII.-III.)
Upřesňující podmínky	Zásah je vhodné realizovat při zámrazu. Dle potřeby provést odhrabání stařiny a tím zabránit/zpomalit šíření ohně. Vhodné spojit s cvičením HSZ – zajištění bezpečnosti.

Ekosystém	Stepi
Typ managementu	Disturbance
Vhodný interval	1-3x během platnosti plánu péče
Minimální interval	1x během platnosti plánu péče
Prac. nástroj / hosp. zvíře	dle dostupnosti techniky - čtyřkolka, menší bagr atp.
Kalendář pro management	Zásah realizovat v jarních měsících, v době, kdy bude půda rozmoklá (II.-IV.)
Upřesňující podmínky	Vzniklou biomasu a shrnutou půdu ručně shrabat a odstranit mimo MZCHÚ.

b) péče o populace a biotopy rostlin a hub

Realizace navržených zásahů podpoří i chráněné a ohrožené druhy rostlin. Další opatření nejsou nutná.

c) péče o populace a biotopy živočichů

Realizace navržených zásahů podpoří i chráněné a ohrožené druhy živočichů. Dalším vhodným opatřením pro zvýšení stanovištní a tedy i druhové diversity je vytvoření škály poškozeného, odumírajícího a mrtvého stojícího dřeva. Při kácení (zejména na ploše 3) ponechat směrem do porostů část stromů ořezaných na vysoké pařezy (cca 0,5-2m vysoké). Dále je vhodné do části těchto kmenů provést zářezy a vyřezání otvorů. Cílem je urychlení vzniku dutin.

d) péče o útvary neživé přírody

Navržené zásahy cílí na zachování geologických a paleontologických fenoménů a jejich zpřístupnění dalšímu výzkumu a popularizaci. Spočívají v odstranění náletů dřevin a na jednom místě v odstranění suti kryjící vlastní profil. Další opatření nejsou potřeba.

e) zásady jiných způsobů využívání území

Nejsou navrhována další opatření.

3.1.2 Podrobný výčet navrhovaných zásahů a činností v území

a) útvary neživé přírody

Na nejcennějších partiích provést vyřezání náletových dřevin, tak aby nedocházelo k narušování profilů kořeny stromů a keřů. Zásahy jsou řešeny v rámci péče o nelesní pozemky.

Detailní popis viz Příloha, tabulka T2.

Příloha:

T2 - Popis dílčích ploch a objektů mimo lesní pozemky a výčet plánovaných zásahů v nich

M3 - Mapa dílčích ploch a objektů

b) ekosystémy mimo lesní pozemky

Péče o nelesní pozemky se odvíjí od předmětu ochrany, kterým je zachování geologické a paleontologické lokality. V oblasti zářezů jsou navrženy zásahy pro udržování bezlesí.

Na dalších částech MZCHÚ je u stepí navržena pastva či alternativně seč. Dále je navrženo na plochách zarostlých náletem dřevin jejich odstranění, redukce výmladků a následné zavedení pastvy či alternativně seče. Během platnosti plánu péče by mělo dojít k odstranění akátu.

S výjimkou zářezu je vhodným doplňkem péče řízené vypalování a na stepích také disturbance.

Detailní popis viz Příloha, tabulka T2.

Příloha:

T2 - Popis dílčích ploch a objektů mimo lesní pozemky a výčet plánovaných zásahů v nich

M3 - Mapa dílčích ploch a objektů

3.2 Zásady hospodářského nebo jiného využívání ochranného pásma včetně návrhu zásahů a přehledu činností

V severní části OP podél železnice (viz dílčí ploch OP-i Přílohy, mapa M3) jsou porosty akátu. Akát je nutné odstranit, přítomnost generativních jedinců zvyšuje v tomto směru tlak na vlastní MZCHÚ. Zásah realizovat stejným způsobem jako ve vlastní PP. Větší rostliny nejdříve injektovat herbicidem a teprve po odumření rostlin provést jejich odstranění, pokud je to možné ponechat stojící strom do příští vegetační sezóny a v případě potřeb injektáž opakovat. U mladších rostlin aplikovat herbicid na list a vyčkat odumření. Následně vyřezat a biomasu odstranit mimo plochu. Po odstranění, provádět pravidelnou kontrolu a odstranění výmladků, a to ideálně každý rok, přinejmenším co 3 roky. U výmladků opět aplikovat herbicid na list a teprve po jejich uschnutí provést vyřezání.

V rámci OP je vyloučeno využití insekticidů.

3.3 Zaměření a vyznačení území v terénu

V průběhu roku 2025 provést obnovení pruhového značení a případnou opravu stojanů cedulí s malým státním znakem (v současné době jsou v pořádku).

3.4 Návrhy potřebných administrativně-správních opatření v území

a) vyhlášovací dokumentace

Je vhodné vyhlásit území po lomových bodech.

b) návrhy potřebných správních rozhodnutí o výjimkách, povoleních nebo souhlasech

Plánované řízené vypalování je nutné ohlásit krajskému hasičskému záchrannému sboru.

c) ostatní

Bez návrhu.

3.5 Návrhy na regulaci rekreačního a sportovního využívání území veřejností

Lokalita je častým cílem procházek místních, vede přes ní také značená turistická trasa. Přesto nemá využívání území veřejností na předmět ani chráněné a ohrožené druhy organismů negativní vliv. Naopak, příležitostný sešlap travníků je nutné hodnotit kladně a je vítaným doplňkem ke stávající péči.

3.6 Návrhy na vzdělávací a osvětové využití území

U mostu pro pěší, v severní části MZCHÚ, je instalována informační cedule (umístěna na společném stojanu s MSZ). I přes geologicko-paleontologický význam lokality je počet cedulí, s ohledem na rozlohu MZCHÚ dostatečný.

3.7 Návrhy na průzkum či výzkum a monitoring předmětu ochrany území

Lokalita zahrnuje i poměrně zajímavou stepní část. Bylo by vhodné provést botanický průzkum. S ohledem na malou rozlohu lokality bude její význam pro většinu stepních bezobratlých spíše jako *stepping stones* než jako plnohodnotné stanoviště. Výzkum konkrétní skupiny bezobratlých tak není nezbytně nutný. Nicméně na lokalitě byl zjištěn *Scolitantides orion* (modrásek rozchodníkový), jehož výskyt se při přípravě plánu péče nepodařilo potvrdit. Bylo by vhodné pokusit se ověřit výskyt tohoto stepního druhu.

4. Závěrečné údaje

4.1 Předpokládané orientační náklady hrazené orgánem ochrany přírody podle jednotlivých zásahů (druhů činností)

Druh zásahu (činnost)	Odhad množství (např. plochy)	Četnost zásahu za období plánu péče	Orientační náklady za období platnosti plánu péče (Kč)
obnova pruhového značení	0,4km	1x	25 000
Vyřezání dřevin	0,4ha	1x	70 000
Redukce náletu	0,45	5x	80 000
Pastva/seč	0,52	10x	350 000/200 000
Disturbance	0,05	3x	60 000
Řízené vypalování	0,05	3x	60 000
N á k l a d y c e l k e m (Kč)			645 000

4.2 Použité podklady a zdroje informací

- Anděra M. & Hanzal V. 2019: Červený seznam savců České republiky (The Red List of mammals of the Czech Republic). Příroda, Praha, 34: 155-176.
- Grulich V. & Chobot K. (eds.) (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Cévnaté rostliny. Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, Praha, 178 pp.
- Hejda R, Farkač J, Chobot K. (eds.) (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, Praha, 611 pp.
- Chytrý M., Kučera T. & Kočí M. (eds.) (2001): Katalog biotopů České republiky. AOPK ČR, Praha.
- Chlupáč I. (1999): Vycházky za geologickou minulostí Prahy a okolí. Academia, Praha. 279p.
- Kříž J. (1999): Geologické památky Prahy. Proterozoikum a starší prvohory. – Český geologický ústav, Praha, 278 p.
- Kubíková J., Ložek V., Špryňar P. et al. (2005): Praha. In: Mackovčin P., Sedláček M. [eds.], Chráněná území R, svazek XII. - AOPK R et EkoCentrum Brno, Praha, 304 p.
- Matějka K. (2009): Plán péče o přírodní památku Železniční zářez 2024-2033. Msc. depon in MHMP, Praha, pp 13.

<http://www.ndop.cz>

<http://www.drusop.cz>

<http://www.geology.cz>

<http://www.geofond.cz>

<https://cs.wikipedia.org>

<http://www.praha-priroda.cz>

4.3 Seznam používaných zkratek

AOPK ČR – Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky,

IUCN – Mezinárodní svaz ochrany přírody

KN – katastr nemovitostí

NDOP – nálezová databáze ochrany přírody

OP – ochranné pásmo

PP – přírodní památka

O – kategorie zvláště chráněných druhů podle Vyhlášky č. 395/1992 Sb.: ohrožený

EN, VU, NT – kategorie ohrožení podle Červeného seznamu ohrožených druhů bezobratlých, obratlovců a mechorostů: ohrožený, zranitelný, téměř ohrožený

ÚSOP – Ústřední seznam ochrany přírody

ZCHD – zvláště chráněný druh

ZCHÚ – zvláště chráněné území

MSZ – cedule s malým státním znakem

4.4. Podklady pro plán péče zpracoval

a vlastní plán péče zpracoval:

Oldřich Čížek, Hutor z.s., J. Purkyně 1616, 500 02 Hradec Králové

Ilona Černá, Hutor z.s., J. Purkyně 1616, 500 02 Hradec Králové

Eva Černínová, Praha

Tomáš Jor, Kat zoologie, PřF UK, Praha

Antonín Hlaváček, Kat zoologie, PřF UK, Praha

Doporučená citace

Čížek O. & Černá I. (2023): Plán péče o přírodní památku Železniční zářez 2024-2033. Msc. depon in MHMP, Praha, pp 25.

Plán péče není dílem autorským, ale úředním podle § 3 písm. a) zákona č. 121/2000 Sb. (autorský zákon).

5. Přílohy

Tabulky: Příloha T2 - **Popis dílčích ploch a objektů mimo lesní pozemky a výčet plánovaných zásahů v nich**
(Tabulka k bodům 2.4.2, 2.4.3 a 2.4.4 a k bodu 3.1.2).

Mapy: Příloha M1 - **Orientační mapa s vyznačením území**

Příloha M2 - **Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma**

Příloha M3 - **Mapa dílčích ploch a objektů**

Vrstvy: Příloha V1 - **Digitální grafické znázornění průběhu hranic dílčích ploch**

Příloha T2

Popis dílčích ploch a objektů mimo lesní pozemky a výčet plánovaných zásahů v nich

označení dílčí plochy	výměra (ha)	stručný popis charakteru plochy nebo objektu a dlouhodobý cíl péče	doporučený zásah	naléhavost	termín provedení	interval provádění
Plocha 1a	0,06	<p>Západní část plochého vrchu rozděleného železnicí. Jedná se převážně o úzkolisté suché trávníky s dominantní <i>Festuca valesiaca</i>, na západě plochy a na východě nad hranou zářezu jsou tyto porosty rozvolněné, zde je i více zastoupena bazofilní vegetace efemér a sukulentů. Na ploše nalezneme druhy jako jsou <i>Asperula cynanchica</i>, <i>Asplenium trichomanes</i>, <i>Centaurea stoebe</i>, <i>Dianthus carthusianorum</i>, <i>Eryngium campestre</i>, <i>Erysimum crepidifolium</i>, <i>Festuca valesiaca</i>, <i>Medicago falcata</i>, <i>Medicago minima</i>, <i>Salvia pratensis</i>, <i>Scabiosa ochroleuca</i>, <i>Sedum album</i>, <i>S. sexangulare</i>, <i>Silene nemoralis</i>.</p> <p>V severní části jsou dva vzrostlé jasany, na západě pak jabloň. Jinak je plocha bez křovin, jen místy meziročně obráží např. <i>Rosa</i> spp.</p>	<p>Pokácet vzrostlé jasany na severní straně plochy (dílčí část 1a-i). Pařezy je možné ošetřit herbicidem. Biomasu odstranit mimo MZCHÚ</p> <p>Jabloň na západě plochy ponechat, provést ale výchovný řez.</p>	1	VIII.-II	2025
			<p>Zavedení pastvy ovcí a koz. Pastva cca 30-50 zvířat po dobu 1-2 týdnů - upravit dle průběhu sezóny (dosáhnout úplného vypasení). Meziročně střídat pastvu jarní a na konci léta, stejně jako na ploše 1b – na jaře bude pasena vždy jen jedna z ploch, na podzim druhá.</p>	1	V./VI. a VIII./IX.	každoročně
			<p>Alternativně je možné realizovat seč. 2x ročně posekat ½ plochy formou mozaiky či pásové seče. Lze využít lehkou mechanizaci. Trávu nechat ideálně zavadnou (umožnit bezobratlým biomasu opustit), lépe nechat uschnout (vegetace je nízká, měla by uschnout i bez obracení) s cílem podpořit vysemenění rostlin. Biomasu následně odstranit mimo MZCHÚ.</p> <p>Realizovat disturbance. Cca 1/10 plochy rozjezdit (dle dostupnosti techniky - čtyřkolka, menší bagr atp.). Zásah realizovat v jarních měsících, v době kdy bude půda rozmoklá. Vzniklou biomasu a shrnutou půdu ručně shrabat a odstranit mimo MZCHÚ. Dle reakce společenstva realizovat během</p>	2	II.-IV.	1-3x během platnosti plánu péče

			<p>platnosti plánu péče 2-3x.</p> <p>Dle potřeby je možné realizovat vypalování. Zásah provést v zimních či v jarních měsících. Snažit se vypálit pouze část plochy (cca ½), dle potřeby navázat na zásah na ploše 4. Dle reakce vegetace je možné zásah zopakovat během platnosti plánu péče vícekrát (1-3x), snažit se vypalovat různá místa.</p>	2	XII.-III.	1-3x
Plocha 1b	0,04	Východní část plochého vrchu rozděleného železnicí, která je vegetačně obdobná jak západní část (plocha 1a). Trávníky jsou zde ale více zapojené. Kolem mostu zmlazují javory, jasan a růže.	<p>Pokácet cca 1-2m vysoký nálet na severní straně plochy (dílčí část 1b-i) a jasan na východě plochy (dílčí část 1b-ii). Pařezy je možné ošetřit herbicidem. Biomasu odstranit mimo MZCHÚ</p> <p>Jabloň na západě plochy ponechat, provést ale výchovný řez.</p>	1	VIII.-II	2025
			<p>Zavedení pastvy ovčí a koz. Pastva cca 30-50 zvířat po dobu 1-2 týdnů - upravit dle průběhu sezóny (dosáhnout úplného vypasení). Meziročně střídat pastvu jarní a na konci léta, stejně jako na ploše 1b – na jaře bude pasena vždy jen jedna z ploch, na podzim druhá.</p>	1	V./VI. a VIII./IX.	každoročně
			<p>Alternativně je možné realizovat seč. 2x ročně posekat ½ plochy formou mozaiky či pásové seče. Lze využít lehkou mechanizaci. Trávu nechat ideálně zavadnou (umožnit bezobratlým biomasu opustit), lépe nechat uschnout (vegetace je nízká, měla by uschnout i bez obracení) s cílem podpořit vysemenění rostlin. Biomasu následně odstranit mimo MZCHÚ.</p> <p>Realizovat disturbance. Cca 1/10 plochy rozjezdit (dle dostupnosti techniky - čtyřkolka, menší bagr atp.). Zásah realizovat</p>	2	II.-IV.	1-3x během platnosti plánu péče

			<p>v jarních měsících, v době kdy bude půda rozmoklá. Vzniklou biomasu a shrnutou půdu ručně shrabat a odstranit mimo MZCHÚ. Dle reakce společenstva realizovat během platnosti plánu péče 2-3x.</p> <p>Dle potřeby je možné realizovat vypalování. Zásah provést v zimních či v jarních měsících. Snažit se vypálit pouze část plochy (cca 1/2), dle potřeby navázat na zásah na ploše 3. Dle reakce vegetace je možné zásah zopakovat během platnosti plánu péče vícekrát (1-3x), snažit se vypalovat různá místa.</p>	2	XII.-III.	1-3x
Plocha 2	0,07	Umělý zářez podél železniční trati. Vegetaci představují suchomilné až xerothermní druhy typické pro společenstva skal a drovin – např. <i>Asplenium trichomanes</i> , <i>Sedum album</i> , <i>S. sexangulare</i> , <i>Saxifraga tridactylites</i> , <i>Thymus pannonicus</i> . Dřevinné nálety jsou zastoupeny minimálně, více jich je na západním zářezu, ale i tak se jedná prakticky jen o jednotlivé rostliny.	<p>Vyřezat/vystříhat veškeré náletové dřeviny. Mladší rostliny vytrhat Biomasu odstranit mimo MZCHÚ. Pařízky ošetřit kontaktním herbicidem.</p> <p>Po odstranění náletu provádět pravidelnou kontrolu a odstranění výmladků o 3-5 let. Zmlazující rostliny ošetřit herbicidem, případně je vytrhávat. Odstranit biomasu mimo MZCHÚ</p>	1 1	VI.-VIII. VI.-VIII.	2025 po realizaci odstranění dřevin co 3-5 let po dobu platnosti plánu péče
Plocha 3	0,15	Plocha s porostem <i>Fraxinus excelsior</i> charakteru mladého lesa. Dále je zde zastoupen <i>Acer campestre</i> , <i>A. platanooides</i> , <i>Hedera helix</i> . Na jižním okraji je přítomen <i>Robinia pseudoacacia</i> .	<p>Vyřezání jasanů (případně dalších dřevin), odstranění/vytrhání <i>Hedera helix</i> na dílčí ploše 3-i. Veškerou vytěženou biomasu odstranit mimo MZCHÚ, pařezy je možné ošetřit selektivním herbicidem. Část jasanů na okraji plochy k ponechaným porostům dřevin je možné skácet na vysoký pařez (dle potřeby ve výšce 0,5-2m)</p> <p>Primárně odstranit akát na jihu plochy – dílčí část 3-ii. Jde o vzrostlý strom s náletem. Strom nejdříve injektovat herbicidem či/a provést kroužkování a teprve po odumření strom skácet. Pokud je to možné ponechat</p>	2 1	VIII.-II V.-VIII.	Jednorázově jednorázově

			<p>stojící strom do příští vegetační sezóny a v případě potřeb injektáž opakovat. U mladších rostlin aplikovat herbicid na list a vyčkat odumření. Následně vyřezat a biomasu odstranit mimo MZCHÚ.</p> <p>Po odstranění náletu provádět pravidelnou kontrolu a odstranění výmladků co 1-3 roky. Výmladky vyřezat, pařízky ošetřit herbicidem. Odstranit biomasu mimo MZCHÚ. V případě akátu provést nejprve aplikaci herbicidu na list a teprve po odumření rostlin je vyřezat.</p> <p>Po vyřezání dřevin zavedení pastvy ovcí a koz (Pastvu je možné využít i před vyřezáním dřevin). Pastva cca 30-50 zvířat po dobu 1-2 týdnů - upravit dle průběhu sezóny (dosáhnout úplného vypasení).</p> <p>Alternativně je možné realizovat seč. 1-2x ročně posekat. Lze využít lehkou mechanizaci. Biomasu odstranit mimo MZCHÚ.</p> <p>Je možné realizovat vypalování. Zásah provést v zimních či v jarních měsících. Snažit se vypálit pouze část plochy (cca ½), dle potřeby navázat na zásah na ploše 1b. Dle reakce vegetace je možné zásah zopakovat během platnosti plánu péče vícekrát (1-3x), snažit se vypalovat různá místa.</p>	<p>po realizaci vyřezání priorita 1</p> <p>po realizaci vyřezání priorita 1</p> <p>po realizaci vyřezání priorita 2</p>	<p>V.-VIII.</p> <p>V./VI. a VIII./IX.</p> <p>V./VI. a VIII./IX.</p> <p>XII.-III.</p>	<p>po realizaci odstranění dřevin co 1-3 roky po dobu platnosti plánu péče</p> <p>po realizaci odstranění dřevin každoročně</p> <p>1-3x</p>
Plocha 4	0,19	Plocha s náletem dřevin keřového až stromového vzrůstu. Na ploše jsou zastoupeny <i>Acer campestre</i> , <i>A. platanooides</i> , <i>Fraxinus excelsior</i> , <i>Sambucus nigra</i> , <i>Rosa</i> spp., <i>Ligustrum vulgare</i> . Na severním a jižním okraji je přítomen <i>Robinia pseudoacacia</i> .	<p>Odstranění dřevin. Zásah je možné rozdělit do více etap (cca do 3). Veškerou vytěženou biomasu odstranit mimo MZCHÚ, pařezy je možné ošetřit selektivním herbicidem.</p> <p>Primárně odstranit akát, na ploše je zejména ve dvou dílčích částech (4-i a 4-ii). V dílčí části 4-i se jedná o mladé výmladky.</p>	<p>1</p> <p>1</p>	<p>VIII.-II</p> <p>V.-VIII.</p>	<p>Jednorázově (možné rozdělit do více etap)</p>

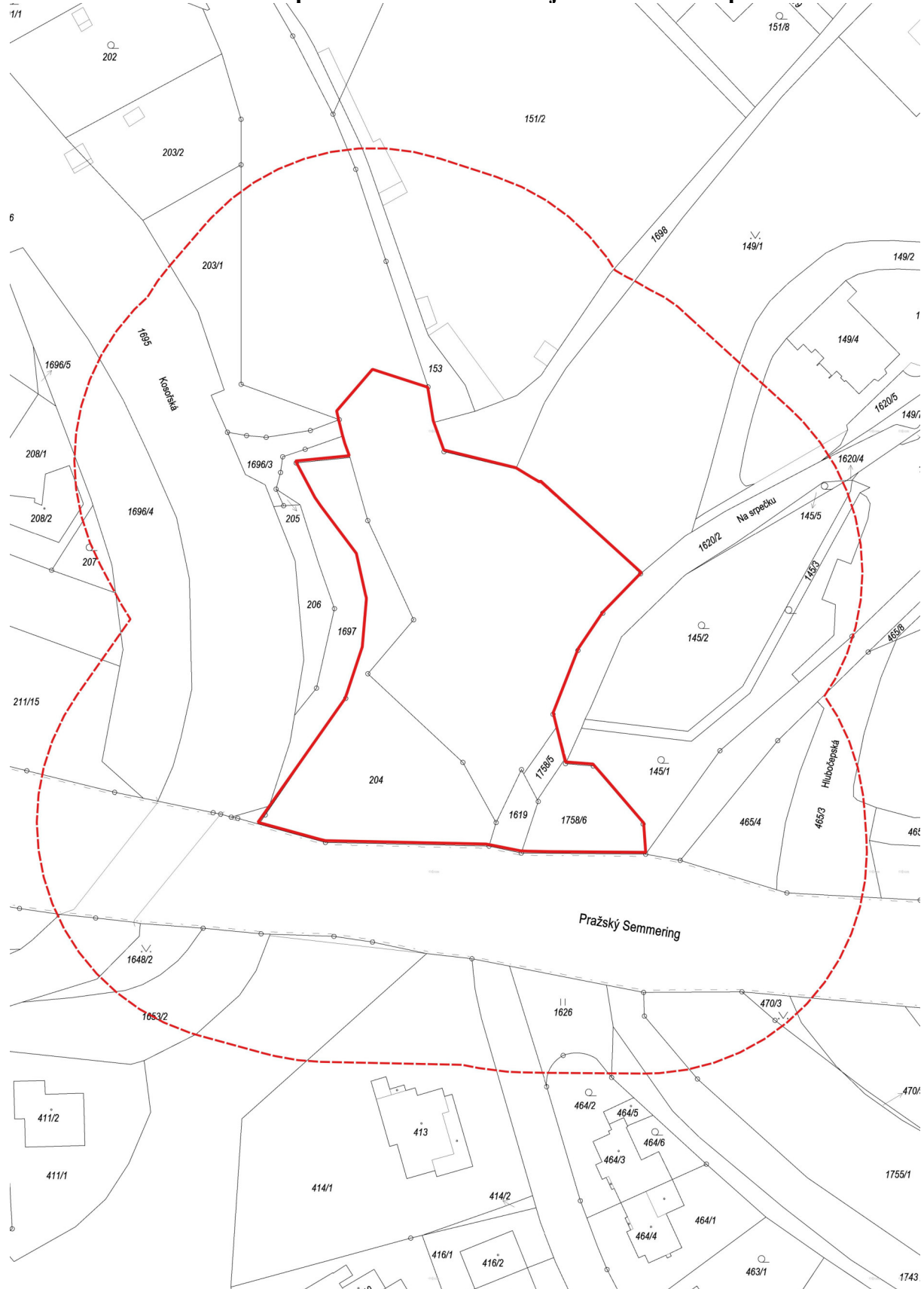
			<p>Větší rostliny nejdříve injektovat herbicidem a teprve po odumření rostlin provést jejich odstranění. Pokud je to možné ponechat stojící stromy do příští vegetační sezóny a v případě potřeb injektáž opakovat. U mladších rostlin aplikovat herbicid na list a vyčkat odumření. Následně vyřezat a biomasu odstranit mimo MZCHÚ.</p> <p>Po odstranění náletu provádět pravidelnou kontrolu a odstranění výmladků co 1-3 roky. Výmladky vyřezat, pařízky ošetřit herbicidem. Odstranit biomasu mimo MZCHÚ. V případě akátu provést nejprve aplikaci herbicidu na list a teprve po odumření rostlin je vyřezat.</p> <p>Po vyřezání dřevin zavedení pastvy ovci a koz. (Pastvu je možné využít i před vyřezáním dřevin). Pastva cca 30-50 zvířat po dobu 1-2 týdnů - upravit dle průběhu sezóny (dosáhnout úplného vypasení).</p> <p>Alternativně je možné realizovat seč. 1-2x ročně posekat. Lze využít lehkou mechanizaci. Biomasu odstranit mimo MZCHÚ.</p> <p>Je možné realizovat vypalování. Zásah provést v zimních či v jarních měsících. Snažit se vypálit pouze část plochy (cca ½), dle potřeby navázat na zásah na ploše 1a. Dle reakce vegetace je možné zásah zopakovat během platnosti plánu péče vícekrát (1-3x), snažit se vypalovat různá místa.</p>	<p>po realizaci vyřezání priorit 1</p> <p>po realizaci vyřezání priorit 1</p> <p>po realizaci vyřezání priorit 2</p>	<p>V.-VIII.</p> <p>V./VI. a VIII./IX.</p> <p>V./VI. a VIII./IX.</p> <p>XII.-III.</p>	<p>po realizaci odstranění dřevin co 1-3 roky po dobu platnosti plánu péče</p> <p>po realizaci odstranění dřevin každoročně</p> <p>1-3x</p>
Plocha 5	0,04	Mírný zářez podél železniční trati bez výchozů hornin, zarostlý náletem a vzrostlými stromy. Dominují javory, dále zde je zastoupen jasan, okrajově <i>Robinia pseudoacacia</i> zasahující sem	Odstranění dřevin. Veškerou vytěženou biomasu odstranit mimo MZCHÚ, pařezy je možné ošetřit selektivním herbicidem.	3	VIII.-II	Jednorázově

		z ochranného pásma.	<p>Primárně odstranit akát, který roste na hraně s OP. Rostliny nejdříve usmrtit herbicidem a teprve po odumření rostlin provést jejich odstranění. Pokud je to možné ponechat stojící stromy do příští vegetační sezóny a v případě potřeb injektáž opakovat. Následně vyřezat a biomasu odstranit mimo MZCHÚ.</p> <p>Po odstranění náletu provádět pravidelnou kontrolu a odstranění výmladků co 3 roky. Výmladky vyřezat, pařízky ošetřit herbicidem. Odstranit biomasu mimo MZCHÚ. V případě akátu provést nejprve aplikaci herbicidu na list a teprve po odumření rostlin je vyřezat.</p> <p><i>Poznámka: S ohledem na blízkost trati není vhodné zavedení pastvy. Udržování plochy bez náletu přispívá (spolu s navrženými zásahy v OP) k vytvoření migračního koridoru pro hmyz.</i></p>	1	V.-VIII.	Jednorázově)
				po realizaci vyřezání priorit 1	V.-VIII.	po realizaci odstranění dřevin co 3 roky po dobu platnosti plánu péče

Příloha M1 - Orientační mapa s vyznačením území
na rovinách

Příloha M2 - Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma

Příloha M3 - **Mapa dílčích ploch a objektů**
Červená šrafa – porosty akátu

